

AFIȘUL ÎN CREAȚIA PLASTICIANULUI ION TĂBÎRȚĂ

Cristina GHENCEA

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Materialul dat are ca obiectiv analiza afișelor create de plasticianul Ion Tabîrță. Scopul cercetării este de a urmări modalitățile de reprezentare a lumii înconjurătoare de către pictor în operele acestuia, cum evoluează și cum se raportează cele două componente ale imaginii – cea obiectuală și cea textuală.*

Cuvinte cheie: *afiș, Ion Tabîrță, ritm, compoziție, emotivitate, semiotica, expresivitate, compoziție, mesaj, stil.*

Ion Tabîrță și-a făcut studiile la școala republicană de arte plastice I. E. Repin și Institutul de arte plastice din Kiev. A participat la expoziții republicane și unionale din 1958. În cadrul unor manifestări culturale și-a expus lucrările în Franța, Germania, Mongolia, Polonia ș.a. Din 1969 a fost director al școlii medii internat republicane de arte plastice. Pe parcursul vieții s-a dedicat în întregime artei.

Linia și culoarea în grafica lui Ion Taburță exprimă dinamism. Aceasta este dusă energic. Culoarea este orchestrată în conformitate cu sensibilitatea interioară a plasticianului. Ritmul ei e și o urmare a voinței autorului de a genera în imaginația spectatorului nu numai sugestie, ci și atitudine. De aici și consecutivitatea cu care autorul impune fiecărei culori nu numai capacitatea de a reda starea, dar și curajul de a convinge. Ion Taburță pornește mereu de la realitate. Caută prin ea să descopere un adevăr demn de a fi comunicat. Imprimă faptele culese din holda evenimetelor, aerul expresivității artistice.

La nivelul de perfecțiune atins, opera lui Ion Taburță exprimă personalitatea autorului. Orice chip este pătruns de vitalitate și această vitalitate caracterizează tot ce realizează graficianul. Nu întâmplător însuși plasticianul nota într-un articol: “Teama mea fiind lupta în toate sensurile acestui cuvânt cu largi rezonanțe, concep măestria artistică drept un produs al forței de gândire...” [2].

Cele trei caracteristici ale graficii sale – ritmicitatea, veridicitatea și vigoarea – luate în mod separat nu ar contura pe deplin stilul autorului. Integritatea lor organică se obține prin prisma gândirii conceptuale a plasticianului. Fiecare compoziție artistul o concepe ca structură particulară a unui ciclu tematic, dar fiecare ciclu graficianul îl ancorează în fluviul frământărilor contemporanilor săi.

Cu o deosebită căldură sunt lucrate chipurile în afișele „Ion Palii învingătorul secerișului”, „Înflorește Moldova mea”. Omul făuritor de roade bogate, e desenat cu o linie plastică, melodioasă. Bărbatul stilizat, din afișul „Sectorului zootehnic”, este mândru de faptele lui, este un adevărat stăpân al pământului. Autorul evidențiază, îndeosebi, mâinile puternice, aspre ale eroului – simbol al hărniciei al muncii cu totală dăruire.

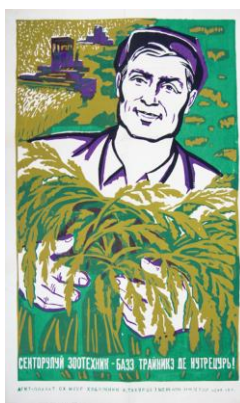
În afișul „Moldova livadă a țării”, ritmurile lanurilor de vie au o semnificație folclorică a Moldovei, radiază bogăția pământului și conținutul avansat de idei ale unui popor ce cunoaște și bucuria muncii, și prețul succeselor. Armonizarea intensităților variate ale verdelui, pătruns de tonalitățile galbenului, redă firesc și plasticitatea formelor grafice, și accentul pronunțat al muzicalității compoziției. Tot în această operă sesizăm aptitudinile autorului în direcția intensificării ritmice a compoziției. Ritmul redă o dinamică interioară și atrage atenția asupra afișului. Acest procedeu favorizează perceperea afișului, “intensifică” muzicalitatea și emotivitatea folclorică a mijloacelor decorative, distribuite cu aceeași grijă, cu care plasticianul conturează însăși figura poetizată a personajului feminin.

Înflorește, Moldova mea.
În familia frățească! 1970

Ion Palii învingătorul
secerișului. 1979

Sectorului zootehnic –
bază trainică de
nutrețuri! 1978

Moldova — livadă a țării!
1979

În afișul „Eroicul anului...” este redată, de fapt, lupta eroică. Coloana din primul plan e stilizată, siluetele contrastează puternic cu ultimul plan. În acest afiș Ion Taburță încearcă un procedeu interpretativ mai adecvat tendințelor sale de a suprapune factura desenului mesajului social-psihologic. În afiș se evidențiază mesajul verbal. Prin reprezentarea brațului ridicat este amplificat sloganul scandat. Mâna dreaptă simbolizează forța, ordinea, autosatisfacția și reprezintă expresivitatea afișului. Prin semiotica gestuală: limbajul corporal, expresia feței, artistul ne transmite starea fiecărui personaj din imagine, exprimarea emoțiilor; transmite atitudinile interpersonale, dominanță/supunere. Expresivitatea afișului este amplificată și de ritmicitatea textului.

Eroicului comsomol –
slavă! 1968

Eroicului comsomol – slavă! 1974

“I. Tăburță a creat, practic, o panoramă ideologică a acestei epoci, reflectând istoricul evenimentelor, idealurile în care credea și spera să fie realizate” (dr. Tudor Stăvilă) [5].

Bibliografie

1. Ziarul „Literatura și arta” 1983, 4 august, pag. 6;
2. Ziarul „Chișinău. Gazeta de seară” 1980, 22 august;
3. Ziarul „Cultura” nr. 47 (1583) 15 noiembrie 1975;
4. Ziarul „Viața satului”, 1980, 21 octombrie;
5. <http://www.arta.md/cv/tabarta-ion.pdf>.